

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XII • БРОЈ 246. • 25. ЈАНУАР 1984.

ЦИЈЕНА 10 ДИНАРА

СЛЕДНИЦА ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА САВЕЗА КОМУНИСТА

РЕЗУЛТАТИ КОЈИ ОБАВЕЗУЈУ НА НОВА ПРЕГНУЋА

Од одржавања Општинске изборне конференције СК — истакао је у уводном излагању секретар СК Владо Дулетић — тј. од конституисања овог Општинског комитета и њиховог Предсједништва, протекло је година дана, па данашња сједница има изборни карактер. На њој треба, поред осталог, да изаберемо предсједника Општинског коми-

лога оријентационог програма рада Општинског комитета и Предсједништва Општинског комитета од јануара 1984. до децембра 1984. године, који треба да усвојимо на овој сједници.

ПРВО СУ СЕ НА УДАРУ НАШЛЕ КРУПНЕ СЛАБОСТИ У РАЗНИМ ОБЛАСТИМА ПРИВРЕДНОГ И ПОЛИТИЧКОГ ЖИВОТА

Но, и поред тога, укратко бих се осврнуо на нашу политичку активност у току 1983. године. Она се одвијала у веома сложеним друштвено-економским приликама, којима су основни пештавале бројне економске тешкоће и невоље, као што су: висока улагanja у туризму са израженим прекорачењима предрачунских износа инвестиција и рокова изградње, ескалације губитака у пословању и проблеми њиховог покрића, неликидност привреде, неразвијени самоуправни друштвено-економски односи у удруженом раду, деконструктура на иностраном туристичком тржишту, сталан раст цијена, дефицитарно снабдијевање основним пољопривредно-прехрамбеним производима, конфузија у политици обнове старих градских језгара у Будви и Петровцу. Уз изражене економске проблеме, требало се ослободити крупних и бројних слабости које су у дужем периоду оптерећивале и озбиљно нарушиле стање у области планирања и уређивања

тета СК и усвојимо орјентациони програм рада Општинског комитета и Предсједништва за наредни једно годишни период. Убијачено је да се у оваквим приликама разматра и извјештај о раду ових органа СК. Међутим, у припремању ове сједнице Предсједништво се договорило да је неопходно сачинити потпунију идејно-политичку анализу оцјена, ставова и закључака Општинске изборне конференције, коју би требало свестрано размотрити на посебној сједници Општинског комитета; сагледати и оцјенити резултате у протеклом, једногодишњем, периоду истаки чиме нисмо задовољни, где смо застали у вођењу идејно-политичке акције, односно на какве су тешкоће, проблеме и отпоре најазили Општински комитет и њихово Предсједништво у реализацији политике зајтаране у документима Општинске изборне конференције СК — Општега и ставовима о неким актуелним питањима стања друштвено-економских односа у општини и политичких односа у Општинској организацији Савеза комуниста и задаци Савеза комуниста на превазилажењу негативних појава у друштвеној пракси и Акционом програму дјеловања Општинске организације Савеза комуниста, њених организација, органа и тијела. Такав приступ разматрању и оцењивању нашег досадашњег рада предвиђен је и у пред-

простора, комунално-стамбене дјелатности, имовинско-правних односа, развоја мале привреде, пореског система и пореске политике. Због испољења деформација у набројаним областима, као и опортунистичког односа према задацима који су се пред комунисте постављали на плану заштите друштвене имовине и друштвених интереса, распуштена је основна организација СК Органа управе и служби Скупштине општине, чиме је отворен процес за утврђивање идејно-политичке одговорности за сваког њеног члана. Осим тога, новоизabrани Општински комитет СК и његово Предсједништво започели су активност у условима поремећених политичких односа у Општинској организацији СК. Наиме, у изборној активности за ове органе СК, као посљедица у дужем периоду нарушеног идејно-политичког јединства, кулминирали су многе негативне појаве у дјеловању Савеза комуниста у нашој општини, које су карактерисале бирократизација политичког рада и одлучивања, групашење и борба за власт, јаке дезинтеграционе тенденције, малограђански радикализам, интригарство, етикетирање, сумњичење, међусобно неуважавање кадрова на најодговорнијим дужностима у општини и удруженом раду и друга понашања супротна Статуту и политици Савеза комуниста, органа и тијела

ОТВОРЕНI СУ БРОЈНИ ПОЗИТИВНИ ПРАВЦИ

Овако сложени друштвено-економски услови и политички односи непримјерени друштвеним бићу социјалистичког самоуправљања одредили су садржај рада и дјеловања Општинског комитета, Предсједништва ОК и њихових тијела, као и основних организација СК. Тако је у протеклом периоду покренут спектар активности које су биле усмјерене на рјешавање отворених друштвено-економских проблема и консолидацију у протеклом периоду нарушенih политичких односа. И поред одређених слабости и застоја, у целини посматрано, можемо бити задовољни остварењим резултатима политичког дјеловања и ангажовања. Заустављени су многи негативни трендови и отворени бројни позитивни процеси на плану даљег друштвеног, материјалног и самоуправног развоја Општине и удруженог рада. Постигнути су знатни резултати на практичном остваривању економске и политичке стабилизације, разрешавању друштвено-економских односа и инвестиционих проблема у привреди, припреми туристичке сезоне, дефинисању политике обнове и убрзању процеса ревитализације Старог града, организацијој изградњи, кадровском јачању, идејно-политичком оспособљавању и учвршћивању акцијоног јединства Општинске организације СК, њених организација, органа и тијела

ла досљедном спровођењу основне линије идејно-политичке и радне диференцијације, кадровској обнови и консолидацији неких организација и организација, заштити друштвене имовине и друштвених интереса, као и на плану сузбијања, разобличавања, пресијецања и онемогућавања разних негативних појава и тенденција, које се јављају у друштвеној практици.

Пошто ће остваривање оцјена, ставова и одлука Општинске изборне конференције бити предмет разматрања на посебној сједници Општинског комитета, у наставку излагања указају на наше будуће основне задатке, који су обухваћени оријентационим програмом рада за 1984. годину. И у овом периоду основни правац дјеловања Општинског комитета и његовог Предсједништва треба да буде развој даље јачање самоуправних социјалистичких друштвено-економских односа и остваривање прве етапе Дугорочног програма економске стабилизације, изградња политичког система социјалистичког самоуправљања, а посебно делегатског система, и даље организационо идејно-политичко и акцијено оспособљавање Савеза комуниста.

Активност на остваривању задатака који проистичу из оријентационог програма рада одвијаје се, такође, у изразито сложеним условима, које посебно карактеришу економски проблеми и тешкоће — губици и неликидност у привреди, проблем оспособљавања и активирања инвестиција у току, нестабилност у основним пољопривредно-прехрамбеним производима, препроматеријалом и енергијом, насклад опште и заједничке потрошње с реалним могућностима удруженог рада, раст цијена, реални пад личних доходака и стандарда радних људи и грађана, пораст незапослености, посебно младих стручних кадрова. Имајући то у виду, у остваривању улоге Општинског комитета и Предсједништва и њихових задатака утврђених овим програмом, као и оних које буде наметала свакодневна друштвена и политичка практика, нужно је стално ја чање одговорности у раду Савеза комуниста, развијање иницијативе и веће ангажовање свих чланова Општинског комитета, јачање њихове непосредне повезаности с активностима основних организација СК и, посебно, организован рад на скупљању ширег круга стваралаца из свих области рада у изградњивању и спровођењу политике Савеза комуниста у целини.

(Наставак на 2. страни)

Поглед са Бедема на хостел „Авалу“

СЈЕДНИЦА ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА САВЕЗА КОМУНИСТА

КАКВИ СВЕ ЗАДАЦИ ПРЕДСТОЈЕ?

(Наставак са 1. стране)

Оријентационим програмом рада обухваћена су најактуелнија идејно-политичка питања, задаци и правци акције које ће Општински комитет и Предсједништво покретати и разматрати на својим сједницама, у комисијама, на савјетовањима са секретарима основних организација СК и комунистима на најодговорнијим дужностима у појединим органима и организацијама. Та питања произилазе из ставова и одлука XII конгреса Савеза комуниста Југославије, VIII конгреса Савеза комуниста Црне Горе и Општинских изборних конференција СК, као и из утврђених задатака Савеза комуниста у остваривању Дугорочног програма економске стабилизације. При креирању програма појавило се и од активности, ставова, мишљења, иницијатива и предлога комуниста и основних организација СК, који су дошли до изражавају протеклом периоду. Најзад, приликом дефинисања задатака Општинског комитета СК и његовог Предсједништва, водило се рачуна и о програмима рада осталих друштвено-политичких организација, Скупштине општине и других самоуправних органа и организација у којима дјелују делегације и делегати, односно представници Општинског комитета СК.

ОСТВАРИВАЊЕ ДУГОРОЧНОГ СТАБИЛИЗАЦИОНОГ РАЗВОЈНОГ КОНЦЕПТА — ТЕЖИШТЕ РАДА ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА СК

У реализацији задатака из овог програма тежиште рада Општинског комитета и Предсједништва биће активности на остваривању дугорочног стабилизационог развојног концепта, тј. стална борба за даљи друштвено-економски и материјални развој удруженог рада и читаве друштвено-политичке заједнице на основама социјалистичког самоуправљања, као темеља друштвеног система и живота, који треба да постане доминантан и интегралан однос у друштву. С обзиром на проблеме у нашој привреди и изражене друштвене противуречности, циљеви и задаци даљег свестра ног, складног и стабилног друштвеног и материјалног развоја општине могу се остварити само досљедним оживотворењем политике економске стабилизације, чији је основни курс — на бази Програма СКЈ, Устава СФРЈ и Закона о удруженом раду — садржан у докуметима њеног дугорочног програма. У садашњим условима борба за економску стабилизацију

и антиинфлацијони програм представља главну стратешку битку радничке класе, сваког радника у удруженом раду, сваке самоуправне организације и заједнице, читаве општине и свих социјалистичких субјективних снага са Савезом комуниста у првим редовима. Једино развијањем широког стабилизационог фронта на дуги рок могу се ефикасно превладати сложени проблеми и створени структурни и материјално-финансијски дебаланси у до садашњем друштвено-економском развоју наше општине. У том циљу Општински комитет ће усмјеравати активност комуниста, основних организација и органа Савеза комуниста на пуно афирмацији рада и стваралаштва, јачању и развијању економске одговорности организација удруженог рада, бољем коришћењу капацитета, пројектују туристичке сезоне, повећању извоза, подизању квалитета комплексне туристичке услуге у свим њеним деловима, већој штедњији производних фактора, повећању економске ефективности инвестиција, подизању продуктивности рада и економичној пословању, превазилажењу и локализацији губитака у послозају одржавању и развоју ликвидности привреде и банака и на унапређивању политике распоређивања дохотка и расподјеле средстава за личне дохотке.

ДОСЉЕДНО ОСТВАРИВАТИ ПОЛИТИКУ ОСЛАЊАЊА НА СОПСТВЕНЕ СНАГЕ

У остваривању политике економске стабилизације главни правац активности Општинског комитета СК и Предсједништва ће бити на даљем развоју друштвено-економских односа и унапређењу самоуправне организованости у радним организацијама (ХТО „Монтенегротуррист“, КСРО „Јужни Јадран“ и др.) и у самоуправним интересним заједницама, и то посебно са становишта досљедне примјене непосредне размјене рада и рационализације мреже њиховог организовања. Сталним праћењем резултата послозаја привреде и друштвених дјелатности по завршним рачунима и периодичним обрачунима, Општински комитет и његово Предсједништво ће покретати акције ка бржем решавању проблема у текућој репродукцији и повећању ефикасности привреде. Будући да туризам представља магистрални правац развоја, посебна пажња ће се посветити одговорном, добро усмирјеном, јединственом и одлучном вођењу идејно-политичке активности на припреми туристичке сезоне,

осавремењивању и обогаћивању наше понуде и подизању квалитета туристичке услуге уопште. У том контексту сагледаје се завршетак изградње и активирање туристичког насеља „Словенска плаја“ и других инвестиција у току с тим што ће се посебно анализирати остваривање ставова Шесте сједнице Општинског комитета у вези са задацима комуниста на обнови и ревитализацији старих градских језгара у Будви и Петровцу. Осим тога, Општински комитет и Предсједништво размотреће актуелна питања остваривања политике економске стабилизације у стамбено-комunalnoj привреди, малој привреди, здравству и другим дјелатностима. Снабдијевање становни-

штава и туристичке привреде са основним пољопривредно-прехрамбеним производима, као и оживљавање и интензификација пољопривредне производње на подручју општине, такође, ће бити предмет расправе на сједницама ових органа Савеза комуни-

стичаре снаге социјалистичког кретања, Општински комитет и Предсједништво посветиће пуну пажњу. У том циљу неопходно је, систематским и организованим радом, стално унапређивати и развијати садржај и метод дјеловања свих организација, органа и тијела Савеза комуниста, јачати њихову идејно-политичку и акциону способност, подстицати и обезбеђивати већу мобилност и одговорност. При томе, тежије активности Општинског комитета мора бити организационо, идејно-политичко, акционо и кадровско оспособљавање основних организација СК, јачање њихове са-моницијативности, партијско-политичке самосталности, и, посебно, даље унапређива-

Акција солидарности се наставља

Акција на прикупљању помоћи за становништво Копаоника и даље се успјешно одвија. Сабирањем новчане помоћи руководи Општинска конференција Социјалистичког савеза, а помоћ у одјећи и материјалним добрима прикупља Општинска организација Црвеног крста.

До сада је на жиро-рачуун солидарности — (60802-655-100112) уплаћено преко 4,5 милиона нових динара. Овај износ сакупљен је од једнодневних задара свих запослених радних људи, пензионера и инвалида рада, затим од помоћи радних организација и појединца. Чланови радног колектива Угоститељског предузећа „Аvala“ одлучили су да се и по други пут одреку једнодневне зараде у прилог пострадалог становништва.

Преко Општинске организације Црвеног крста упућена је помоћ у ћебадима и новој одјећи и обући у вриједности 320.000,00 динара.

В. С.

штава и туристичке привреде са основним пољопривредно-прехрамбеним производима, као и оживљавање и интензификација пољопривредне производње на подручју општине, такође, ће бити предмет расправе на сједницама ових органа Савеза комуни-

стичаре снаге са становништвом путем разних облика акционог поуздавања у организацијама удруженог рада и мјесним заједницама. Саставни дио тих активности треба да буде сталан и организован рад на успостављању цјеловитог система демократских веза са самоуправним и делегатским органима и њиховим тијелима, као и свим организованим социјалистичким снагама. Другим ријечима, чланови Савеза комуниста морају своју цјелокупну активност и револуционарну енергију усмјеравати на дјеловање у бази друштва, у удруженом раду, у цјелокупној структури политичког система социјалистичке демократије и социјалистичког самоуправљања. Само у тој непосредној комуникацији с радничком класом, радним људима и грађанима могу се успјешно остварити задаци које постављамо, па према томе, и заједнички програм економске стабилизације, чијом се уопштешном реализацијом можемо једино изборити за превазилажење садашњих економских проблема и не-даћа. У остваривању тога заједничких задатака Савез комуниста и све субјективне снаге морају бити јединствене, одлучне, ефикасне и способне, јер не постоје друге алтернативе прихватљиве за даљи напредак нашег друштва.

УСПОСТАВИТИ РЕДОВНЕ И НЕПОСРЕДНЕ КОНТАКТЕ СА ЧЛАНСТВОМ САВЕЗА КОМУНИСТА

Општински комитет и његово Предсједништво ће становиши посветити активност комуниста и основних организација СК, јачати идејно-политичку диференцијацију на линији остваривања утврђених задатака, одржавања рада од нерада, комунистичке партијности од опортунизма, самоуправљања од различитих облика деформисања друштвених односа. Посебна пажња

активним учешћем својих чланова, органа и тијела, делегација и делегата у раду делегатских скупштина и друштвено-политичких организација, неопходно је да Општински комитет постигне непосредан идејно-политички утицај у свим областима друштвених живота. У циљу унапређења дјеловања Савеза комуниста у његовом идејно-политичком кретању, Општински комитет и Предсједништво ће посебну пажњу посветити редовном анализирању остваривања својих ставова, одлука и закључака, покретајући иницијативе и организовавајући акције у правцу досљедне и ефикасне реализације политике и задатака који буду проистичали из програма. Исто тако, нужно је одлучно наставити и даље подстицати активност комуниста, организација и органа Савеза комуниста ка бржем откљањању негативних појава и тенденција, које се јављају у текућој друштвеној практици. Саставни дио тих активности мора бити организован рад на остваривању и јачању улоге органа управе и служби Скупштине општине и других државних органа, а посебно са становиши што ефикасније заштите друштве не имовине и друштвених интереса у нашој општини.

Ради што успјешнијег спровођења утврђених задатака, неопходно је да Општински комитет и његово Предсједништво редовно успостављају непосредне контакте са партијским чланством, да стапно прате политичко расположење радних људи, омладине и грађана, као и друштвене проблеме с којима се они суочавају и да покрећу акције на њиховом рјешавању. Тако ће предложени оријентациони програм бити стално отворен за иновирање садржаја и предузимање активности које буду наметали живот и актуелна друштвено-економска и политичка ситуација.

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник: Владимира Станишић. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-194 — Број жиро-рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штампарска радио организација „Обод“ — Цетиње — Претпеча: годишња 350 дин.; за иностранство 10 долара. — Рукописи се не враћају.

СВЕСТРАНО ОСНОСОБЉАВАТИ ОСНОВНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ САВЕЗА КОМУНИСТА

Изградњи и остваривању улоге Савеза комуниста, као

КУРЗИВОМ

Кирија по жељи

У стамбеној области створена је тотална де организованост, а сувишним трошковима повећана је цијена стапа. Удружијање средстава за градњу становова чији до данас није регулисани међусобним уговорима између Основне организације и СИЗ-а становаша; нормативно није регулисана плаћање станарине, амортизације објекта, утврђивање вишке стамбеног простора и критеријума за коришћење представа солидарности, нацијењених за стамбену изградњу. Не ма дугорочног планирања ни у радним колективима.

Ово су само неке од негативности испољених у стамбеној области у Будви с којима су упознати делегати Скупштине општине на прво децембарској сједници.

Станари се жале на објекте у којима живе, нарочито на оне изграђене послије земљотреса! Квалитет радова је испод просјека: посебно је лоше урађена изолација од атмосферских вода, тако да су у становима у вријеме великих киша „праве поплаве“. Занатски радови су од стручних комисија добили негативну оцену. Одговорност за ове пропусте пада и на пројектанте и на извођаче радова с којима се воде судски спорови.

Још није срећена евиденција друштвених ставова, десетине становова се бешправно користе, дугови од нечлана становине износе на стотине милиона динара. С великим бројем корисника станови нису склопљени уговори, а за мјесечне становине се не испостављају фактуре. Чак ни инкасанти не обилазе станове да би наплаћивали становину. Све је остављено на вољу и савјесност становара. Због дугова не могу се покрити ни трошкови текућег одржавања, док се трошкови управљања стамбеним фондом покривају из других извора.

Пропуста има још доста, па су делегати закључили да је због тога што је стање у овој области забринавајуће неопходно предузимати одлучније кораке. Посао је обиман, али се мора истрајати, како би се знало колико је станови, ко њима газдује, ко зашто не плаћа становину?

Г. С.

ЕКОНОМСКА СТАБИЛИЗАЦИЈА — ПРВОРАЗРЕДАН ЗАДАТAK

КОМУНАЛНО-СТАМБЕНА ПРИВРЕДА ДАНАС И СЈУТРА

Стање стамбено-комуналне привреде у нашој општини и односи у њој посебно су били отежани посљедицама катастрофалног земљотреса. У напорима да се оне откло не испољиле су се знатне нестабилности, а остали су још неријешени проблеми, који представљају факторе нестабилности у нашој средини и чије решавање мора добити приоритет у процесу стабилизације.

Основни циљ економске стабилизације у стамбено-ко муналној привреди јесте успостављање економских односова изградњи објекта, управљању и одржавању стамбено-комуналног фонда, који представљају знатан дио богословске наше општине. Том циљу треба подредити организацију и рад одговарајућих органа. Остварујући тај основни циљ стабилизационе политике, у овом дијелу привреде реализоваће се, у најбољој мјери, и њени социјални циљеви и створити услове за развој самонадзорних друштвених односа, рационализат рад и понашање.

Област комунално-стамбене привреде је по својој природи дугорочна, па су и циљеви економске стабилизације овде изразито дугорочни и њиховом остваривању треба обезбиједити постепеност. У току прелазног периода треба припремити организационо и економски предаје не промјене, а мјере за остваривање циљева класификовати на непосредне и дугорочне. То ће бити неопходно учинити одмах након усвајања стабилизационог програма. Зависно од услова и могућности, одговарајући самоуправни органи, на предлог својих стручних служби, најбоље ће утврдити потребну поступност и етапност.

Самоуправно организовање и вођење комуналне и стамбене дјелатности треба да осигура превазилажење пропратних интереса корисницима и давалаца услуга.

Односе између самоуправних интересних заједница и организација које обављају комуналне дјелатности треба регулисати на чисто пословним, доходовним и дугорочним основама, а на темељу стапања осигураних извора за финансирање тих дјелатности. То ће организацијама обезбиједити сигурност у пословању и, истовремено, заштитити њихову одговорност за квалитет услуга који треба да буде стапање доказиван и контролисан.

Самоуправне интересе заједница треба да створе услове за успостављање директних веза и односа инвеститора и грађивача објекта, и то на бази тржишних законитости и унапријед утврђене друштвено прихватљиве цијене, која ће бити мјесечна, само под утицајем спољних фактора.

Одржавање стамбеног фонда ставља се у надлежности под контролу кућних савјета, који располажу дјелом становине заједницама одржавању станови. Та се средства, по потреби, могу солидарно удржавати, а треба им обезбиједити и утицај на организацију служби за одржавање станови.

Неопходно је прићи изради програма стамбене изградње код свих друштвених субјекта (СИЗ-а, организацији

ја удруженог рада, ООУР-а). Такви програми морају се заинтересовати на реално сагледаним изворима финансирања, а у том циљу морају бити усаглашени с програмима за банака.

БЕСПРАВНА ИЗГРАДЊА

У информацији о бесправној изградњи, коју је припремило Одељење за инспекцијске послове, констатовано је да је у току протеклих осам година започето, изграђено или дограђено бесправно преко 300 објеката, и то 85 нових стамбених објеката који служе за стално становље, 124 викендице и 117 различних дрогадњи и надоградњи. Само од 1. новембра 1982. године изграђено је бесправно око стотину објеката. Тако је Будванског поља са заједњем у највећој мјери узурпирало бесправном градњом, што ће отежати израду урбанистичких решења. Уместо да се оне могући даља бесправна изградња, од 26. августа 1982. до 1. новембра 1982. године Грађевинска инспекција регистровала је 39 бесправно започетих објеката — 18 викендица, пет стамбених зграда, толико поткровља, 11 дрогадњи и гаража. У том периоду порушен је 19 објеката, а против 33 лица покренута су прекрајни поступци.

Уређење грађевинског земљишта и изградња инфраструктурних објеката и уређаја, такође, мора бити предмет дугорочног и годишњег програмирања и планирања средстава за њихово финансирање. Тачно утврђени приоритети и редослед изградње, зависно од достијења спредстава, треба да буду један од битних елемената комунално-стамбене политike.

Као непосредан задатак стоји обавеза да се размотре узроци зашто се не остварују усвојени програми повећања становине за период од 1980. — 1985. године. Отклањајуће узroke, одмах треба користити становине и увести за садашње услове реалне становине, најмање до износа предвиђених за период од 1980. — 1985. године. Треба хитно увести додатну становину за коришћење станови изнад становадарне површине и кватитета.

Као најбитније, треба наплатити заостале становине свим додатним захтјевима — затезним каматама и судским трошковима. Обавезно пронаћи ефикасан облик мјесечне наплате становине испостављањем фактура, наплатом преко инкасаната комуналних услуга или посредовањем банке преко које иде исплата личних доходака.

Неопходно је приступити ревалоризацији свих стамбених објекта не по групама зграда, односно насеља, већ по сваком објекту појединач-

но, како би се установила реална вриједност стамбеног фонда.

Трошкове уређења земљи шта равнотежно распоређивати на све кориснике простора, а не само на кориснике стамбеног објекта који се гради.

Треба поново омогућити уступање изградње станови за тржиште грађевинским радијима организацијама, јер ће такав облик градње обезбиједити најрационалнија и најекономичнија решења. Градају тих станови условите и унапријед регулисати с организацијама, а у тим условима одредити будуће катего рије купаца, цијену и све друге услове који осигурујају друштвени интерес у пољитици стамбене изградње.

Изградња друштвених станови планираће се на већ опремљеним локацијама или, ако таквих нема, на очима које захтијевају најмање трошкове око уређења земљишта.

Остварити сарадњу с урбанистичким и архитектонским пројектантима у концирању облика и типова зграда који обезбеђују најефектнију градњу.

Окончани поступак око отварања недостатака на изградњи стамбених зграда, завршити обрачун, изврши ти технички пријем тих објеката, обрачунати станови не и задужити кориснике за њено плаћање.

Небрига о младима

Неактивност и незапланисаност и други слични „епитети“ карактеришу (не) рад младих у Будви. Те и сличне оцјене чуле су се на последњој изборној конференцији Савеза социјалистичке омладине. Нередовно се, речено је, састаје и Предсједништво Општинске конференције ССО, а не ради ни основне организације младих у мјесним и организацијама удруженог рада!

Разлози за такво стање су бројни. Између осталих, младима у Будви, Бечићима, Светом Стефану и Петровацу нису обезбиједени услови за покретање и развијање активности а они се не укључују у рад других друштвено-политичких и самоуправних организација, тијела и структура. Један од горућих проблема је запошљавање.

Чула се и једна ни мало популарна оцјена. Речено је да је за остале друштвене структуре највећа „брига“ кога да предложе и изаберу за предсједника Предсједништво Општинске конференције ССО, па се тако појединцу оставља да води кормило брода тако важне друштвено-политичке снаге у овој средини.

Све што се чуло, говори да ће се проблемима рада и живота младих у наредном периоду далеко одговорије морати да се позабаве све социјалистичке самоуправне структуре. Јер, у противном, организација младих у Будви и даље ће постојати само на папиру.

ИСКРИЦЕ

Незамјењив

Са функције на функцију годинама се вртъ и тако ће до смрти.

ПРОБЛЕМИ ОСТАШЕ

Дуго засијадаше и договараше, а проблеми и даље осташи.

НАЈВАЖНИЈЕ

Сви смо криви — нико није крив, најважније је сачувати „у кући“ мир.

РЕКОШЕ

У реферату рекоше, да, и поред свега, није толико лоше.

ФРАЗА

Његова је омиљена фраза: „Зашто се не пита база?“

МЛАДЕ ПРАЗНУ СЛАМУ

У мом колективу, ових дана, највише се млати празна слама.

ДИНАР

Упркос разним мјерама наше Владе, динар поприлично паде.

УНУТРАШЊЕ РЕЗЕРВЕ

Смањи порцију на пола, о, Вукола!

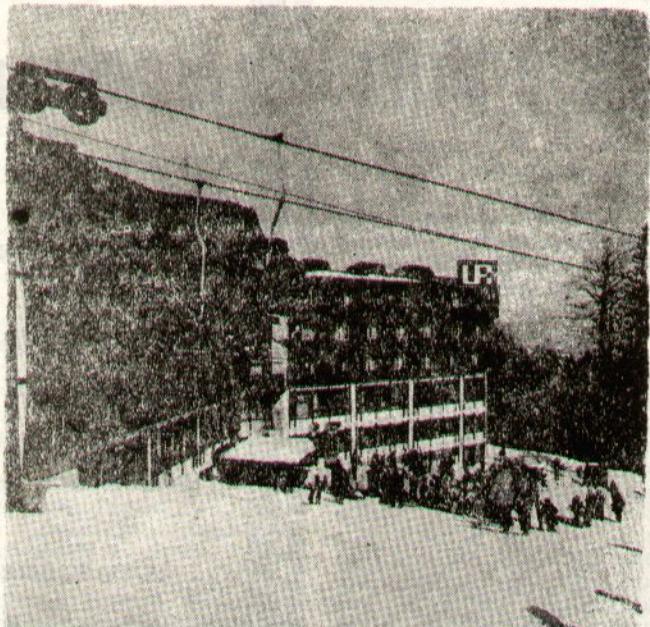
ПРИЛОГ НАУЦИ

Више му се фотеља не клима, докторирао је на закључцима!

БЕЗ МУКЕ

У ООУР „Будућност“ производе квалитетно и без муке, само свирале и дудуке.

М. ПАЈКОВИЋ

Хотел „Јахорина“

ООУР „Хотели Бечићка плажа“ на Олимпијади у Сарајеву

Из ООУР „Хотели Бечићка плажа“ у Сарајево је отпетовало сто десет уоститеља као испомоћ у раду на 14. зимским олимпијским играма. Апакованы су искључиво директори и управници хотела, шефови кухиња, рецепција и ресторана, домаћини хотела и рецепционари. Распоређени су на рад у шест олимпијских објеката. Између осталих, бринуће о хотелу „Б“ категорије „Јахорина“ на Јахорини, затим о ресторану у Сарајеву намирењем новинарским и телевизијским екипама, па о два објекта у Олимпијском селу и још о три мања објекта.

Из бечићских хотела посвећена је постельина за опремање 1.300 кревета резервисаних за смјештај такмичара, као и 500 столова и други ресторански

инвентар. У Олимпијском комитету помоћ ове наше највеће угоститељске организације оцијењена је као драгоценца и несебична — такво признање је одговорним у ООУР „Хотели Бечићка плажа“ већ пренијето. Иначе, сви радници који су отпетовали у Сарајево сада користе годишње одморе.

Договорено је да сви радници у вријеме рада у олимпијским објектима nose радну униформу и амблеме Бечићке плаже. Такође је договорено да се у свим објектима у којима ће радити угоститељи из Бечића рекламира понуда њихове основне организације, а поред проспеката и плаката опремиће се посебни панони на којима ће се презентирати понуда бечићских хотела.

Д. Н.

ДОГАДА СЕ

СЛИКА У САНДУЧЕТУ!

Повод за ове редове су два примјера некоректног понашања радника Поште у нашем граду. Не вјеријемо да су усамљени, али су веома илустративни и показују како не треба радити у овој важној служби.

„ПРИМЈЕР“ ПРВИ: средијом мјесеца на адресу једног нашег суграђанина стигла је препоручена пошиљка из Париза. На њој је било назначено да је треба лично уручити онемо коме је намирењена, јер је у њој ствар од приједности. Поштар заду-

жен за тај реон поступио је овако: када није нашао пријемника пошиљке (није се, вјероватно, много није трудио да га пронађе) оставио је пошиљку у сандучету за писма на улазу стамбене зграде. С обзиром да је пошиљка била повећана, он ју је само дижелом закачио у рупицу где се остављају писма. Сваки раздознал мого да је узме, отвори и однесе. А вјеровали или не, у пошиљци се налазила умјетничка слика (уље) једног од најпознатијих југословенских слика-

ра који стварају у Паризу. Срећом, нико је улаз уграде на самој улици писмо нико није узео, слика је стигла до онога коме је упућена.

„ПРИМЈЕР“ ДРУГИ: Лутрија Црне Горе ишаље својим радницима у Будви препоручене пошиљке, такође, с познаком да се морају лично уручити. У њој се налазе срећке које, у ствари, представљају новац. Лакомићени поштар, када није нашао дежурног продавца (тренутно је био одсутан), оставља писмо на кваци врата продав-

нице лутрије! Опет се показало да у нашем граду живе поштени људи, да нема „радозналаца“, и пошиљка је стигла до примаоца.

Питамо се: шта би било да су нашли они који воле да завирију и тамо где не треба да је била почи, да је дувао вјетар и одио пошиљке? Поштар се ни у првом ни у другом случају није ни шта питао, већ се, по инерици је одлучио за „посредно“ уручивање.

Слушали смо од наших суграђана да им се препоручене пошиљке уручују преко „трехих лица“, да се остављају испод или испред врати (зависно од тога да ли писмо може проћи испод пра-га)! Сувиши је говорити о томе како се уручују препоручене пошиљке, телеграми, пензије... Сваки поштар то добро зна, али на жалост, дешавају се овакви пропусти. У Пошти сигурно има оних који су у послу примје рти, али, ето, и оних који олако склапају важне поруке и препоруке. Било би заиста добро да поразговарају о овим понашањима.

С. П.

буђује велико интересовање, „Туризам и исхрана“, на којој ће се представити најзначајнији југословенски производи хране, пива, амбалаже и опреме. Од 5. до 8. маја на Сајму ће излагати производици мале привреде, а половином истог мјесеца отвара се „Базар мале привреде и занатства“, који ће ове године трајати све до октобра. „Наутички туризам“ биће отворен од 17. до 21. маја.

Од 1. до 4. јуна у халама Јаданског сајма отвара се међународна изложба под називом „Земље у развоју“, а 1. јуна најзначајнија приредба — Јећњи сајам на којем ће до 1. септембра излагати „мали производици“ из свих крајева свијета, тако да ће посетиоци моћи да купе вриједну робу широке потрошње, произведenu почев од наше земље до Филипина, Јапана, Канаде и земаља Близког истока. У септембру, од 24. до 28. биће отворен Шести међународни сајам грађевинарства, а од 5. до 9. октобра Изложба средстава и опреме за цивилну и другу заштиту. Посљедња манифестација у овој години биће Конгрес фармацеута Југославије, који се отвара 15. а за вршава 17. октобра.

С. ПАПОВИЋ

КОЛИКО ЗАХТЈЕВА ТОЛИКО ТЕЛЕ- ФОНСКИХ ПРИКЉУ- ЧАКА

У нашој општини многи угоститељски објекти кубурили су го динама због недовољног броја телефонских прикључака. То се може рећи и за оне с највише звјездica, односно који имају највишу хотелску категорију.

Ситуација се ових дана знатно поправила: Будва, Бечићи, Свети Стефан и Петровац добили су већи број прикључака. Уочи Нове године становници новог насеља у Будви добили су 200 телефонских апарата. Постављен је телефонски коаксијални кабл кроз нашу општину, тако да ће хотели и друге радне организације добити онолико прикључака колико су тражили.

Очекује се да ће добијање брже везе између Петровца и Будве коначно бити скинуто са дневног реда.

П. С.

Јадрански сајам утврдио календар овогодишњих изложби и приредба

Изложбе Јадранског сајма, јединог на обали нашег Јадрана, током године посјети и до 300.000 лица из цијelog свијета, међу којима многи наши и страни привредници, који овде за кључују значајне послове.

Већ крајем 1983. утврђен је овогодишњи календар манифестације. Прва у низу изложби, Салон намјештаја, биће отворена од 14. до 18. марта, а од 5. до 9. априла једна од значајних изложби, која увијек по

ПРИПРЕМЕ ЗА НАРЕДНО ЈЕТО

ГРЕШКЕ ПОД ЛУПОМ

Мада је прошлогодишња туристичка сезона у нашој општини дала резултате изнад очекивања (по броју ноћења посјетилаца и финансијским ефектима) задовољствујући, ипак, нема места. Већ су почеле припреме за наредно јеће, што је велика гаранција да ће многи пропустити чињеници у прошлости бити отклонjeni. Коначно, на многим скуповима — у Општинском комитету СК, Скупштини општине СК ССРН — било је крајем децембра ријечи о припремама за наредну туристичку сезону.

Једна од главних констатација на свим овим скуповима је била: записано на напирима, спровести у дјело. Значи, темељито извршити припреме за дочек туриста.

На овим скуповима чуло се да су постигнути знатни резултати на уређењу угоститељских објеката, јавних позоришници и других кутака где гости залазе. Међутим, много је тога чиме гост није задовољан, на шта реагује. Домаћа радионост још увијек није добро организована, има дивљања и злоупотреба (непријављивања гостију, наплаћивања мимо прописаних тарифа и слично) и аргантаног понашања. Викендите су и даље „утврђења“ до којих инспектори тешко долазе, а њихови илјасници, и када им „власт“ дође на праг, одбрусе: „Шта

хоћете, то су ми рођаци кумови, пријатељи!“ А из тих здања са по 300 и више квадратних метара „викенд-простора“ излази на плажу по тридесетак и више особа. Извесно је да нису све то рођаци, кумови и пријатељи, већ гости који плаћају боравак код „пријатеља“.

Трговци су, такође, и даље аргантни, шалтерски службеници натмурени, мало ко на тим пословима познаје неки од страних језика. Културно-забавни живот је и даље доста сиромашан, спортски такође. Саобраћај, нарочито локални, није организован како треба, па су примједбе гостију честе.

Туристички радиоци нашеј града признали су грешке и једногласно закључили: припреме за наредно јеће треба да буду изведене без и једног пропуста. Времена за акцију има, остаје да се види које ли старе грешке бити поновљене.

Наша општина располаже с 35.000 места у свим видовима смјештаја. Домаћи и страни гости су за девет мјесеци ове године остварили 2.664.000 ноћења, што је нешто мање него рекордне 1978. године.

С. Г.

ТРАГОМ ЈЕДНЕ АНКЕТЕ

Још увијек доста пропуста

Традиционална анкета Туристичког савеза општине, којом је прошле године било обухвачено 615 домаћих и страних туриста, указала је на доста пропуста, али и на добре стране туризма у нашој општини.

Средња оцјена из 1982. — 3,1 у прошлoj години порасла је на 3,5 што још ни изблизи не задовољава све one који живе и раде у овој општини.

Готово да ни један анкетиран гост није заобишао питање обнове Старог града. Један од њих записао је да ова пре-

красна ривијера за својих 18 пjeшčanika плажа без Старе Будве нема ону душу коју је имала до земљотреса 1979. године, а добиће је оног дана, када се у њу врати живот.

У анкети су запажене боље оцјене чистији улица и плажа, као и више пропуста би на неузважност особља које је у директном контакту са гостима — трговцима, за посленим на аутобуским станицама, рецепцијама и у ресторанима, најзад на сувише бучну музiku у касним вечерњим сатима.

С. П.

нице лутрије! Опет се показало да у нашем граду живе поштени људи, да нема „радозналаца“, и пошиљка је стигла до примаоца.

С. Г.

Добар рад Територијалне одбране

Оспособљеност штаба, ко манди и јединица територијалне одбране у Будви је добра, а непрестано се ради на њиховом даљем усавршавању и оспособљавању за извршавање сложених за датака. То је, између остalog, оцјена Општинског савјета народне одбране и Републичког штаба територијалне одбране о "цивилијој армији" наше општине. Опремљеност и снабдјевеност територијалне одбране ратним и материјатним средствима више је него солидна, а непрестано се ради на обезбеђивању недостајућих материјалних резерви и планирању и уређењу простора за вођење општене народне одбране.

— Посебна пажња поклана се обуци Штаба и јединица територијалне одбране. На вишедневним вјежбама — логоровању прошле године боравиле су двије јединице, а остале су биле о-

Н. Д.

„Приморкине“ обмане

Власници маслинovих ста бала се подручја наше општине, који су се одлучили да плод предају на прераду „ПРИМОРКИ“, у Бару, кеома су огорчени. Умјесто уља од плода који је откупљиван, добијали су оно увезено из Туниса. Истина, и то је уље маслинovo, није тако лошег квалитета, али је боље оно које је добијено од овогодишњег, како маслинари кажу, врло квалитетног зрина. И, коначно, они који су слали маслине на прераду у Бар љуте се оправдано, јер нису испуњена обећања. Наиме, приликом откупа речено им је да добијају уље од маслина које се прерадују у фабрици. Мало је, наравно, ко очекивао да добије уље од својих маслина. Откуп је трајао дugo, вршен је у барској и будванској општини, па није могло бити „посебних мlinova“. Али, масли-

ни су се надали да ће добити уље од маслина из барске или будванске општине.

У „Приморци“ протестују што су на подручју барске и будванске општине радили и приватни мlinovi, па су, умјесто планираних хиљаду, до сада прерадили 500 тona. Остало је отишlo у mlinove приватника. И да одмах кажемо: сви који су се одлучили за приватнике добили су чисто, жуто „као дукат“ маслинovo уљe.

Г. С.

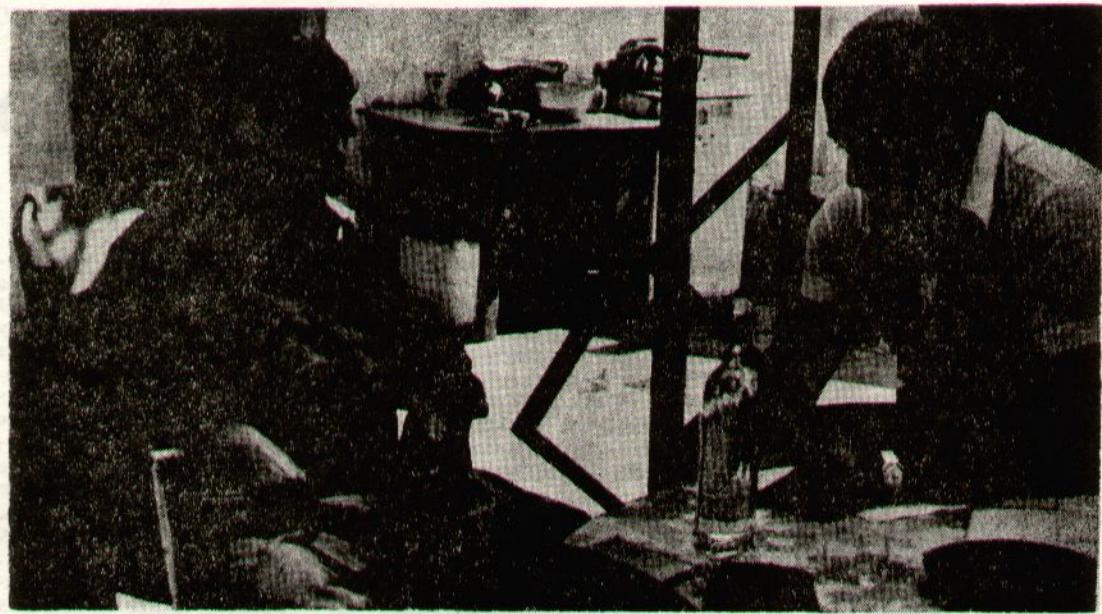
Какви не треба да буду возачи и кондуктери

ИСПРИЧАЛИ СУ НАМ

Недавно нас је посетила Смиљка Ускоковић, радник органа управе Скупштине општине. Испричала нам је што јој се догодило, истина протеклог љета, али је „трагајући“ за неким подацима тек сада успјела да их добије и комплетира слику тог немилог догађаја.

Био је 11. јун 1983. године. Вријеме: 14 часова и 45 минута. Мјесто догађаја — аутобуска станица у Будви. Хитала је на аутобус пошто јој је саопштено да јој је мајка тешко болесна. Био је то аутобус „Аутобоке“, регистарска ознака КО 241-82, који је саобраћао на линiji Бар — Херцег-Нови. Смиљка се упутила у Котор. Ушла је у аутобус, али ју је кондуктер брзо одгурнуo и саопштио јој да нема мјesta. Она је била упорна, јер је слободних мјesta било, али ни кондуктер ни возач нијесу имали ни трунke разумijevaњa за њену молбу: притиснули су дугме које затвара врата и она се нашла уključenom између металних врата. Тада је замолила да је само пусте да изађe што су, уз тунjањe, и урадили. Десетак метара од станице, близу кућe Анђуса, аутобус се зауставио да би примио десетак путника.

Да кажемо на крају ове приче: Смиљка је пронашла друго средство да пођe до Котора, али није затекла мајку живу! Да је, како каже, пошла овим аутобусом можда и би. А за његовим воланом тога дана налазио се

Наши сарадници у разговору са Б. Ацовићем

СУСРЕТИ Прича Бекрије Ацовића

БЕКРИЈА АЦОВИЋ (64). Ром, много жали што није могао стићи до села Мрзовићи код Пљевља да би „уживо“ видио великог антифашиста, италијанског предсједника Сандра Пертинија. Желио је, каже, да га поздрави војнички, да поздрави борце дивизије „Гарibalди“ који су недавно славили свој јубилеј — четири деценије откако су постали партизани.

И Бекрија, отац осмородјеца и дјед двадесетдвоје учнади, који и данас крпи ракијске казане, мада ужива борачку пензију од 19.500 динара, славио је недавно свој јубилеј. Истина скромно, уз ракију и мезе, у својој кући коју је подигао надомак Бококоторског залива.

КУРИР ЈЕ ПРОГУТАО ПИСМО

— Био сам курир Ловћенског одреда од првих ратних дана 1941. године — прича Бекрија. — Италијани су ме 1942. ухватили на Завали и знад Цетиња: носио сам писмо командиру II чете Нику Газиводију од његовог командира Николе Поповића. Том приликом рађен сам у лијеву ногу, али писмо није дошло

у руке непријатеља: прогутао сам га.

Спроведен је у барски логор, где му је пријеки италијански суд изрекао казну: робија 101 годину. Но, није ту дugo остао. Заједно са још 1800 логораши пребачен је у Бари, а потом у чувени логор Колфиорито. Пролазило је вријеме, али је постојала партијска веза. Млади Ром, кога су сви вољели, радо је слушао старије, искусне борце Душана Цијановића, Михаила Поповића и остале. У логору је било тешко и суро во; да није било Црвеног крста поцркали би од глади.

ЧАСТ МИ ЈЕ БИЛА СЈЕЋИ ЖИЦУ

У Колфиориту се стално мислило на бјектство. Пратила су се кретања на фронту, одржавани су разговори, али тешко је било све до капитулације Италије. Али, и послије 9. септембра 1943. логораши су остали у жиљама под стражом.

— Ја сам још раније добио задатак од секретара Драга Велашевића да како знам и умјем покидам жицу. Помогло ми је то што сам извјесno вријеме радио с Италијанима у једној радионици. Од две федер-пла-

тине помоћу бруса начинио сам маказе. Дуго сам то радио, нису биле оне праве, али су обавиле посао. Крајем септембра, мислим да је био 21. ноћу у 22 часа, изашао сам напоље. Била су три реда жице, дуга и широка — сјећа се Бекрија.

Логораши су кренули напоље. Остало је нешто старијих и болесних. Стражари су пузали, али чини се више увис него у бјегунце.

— Све то није било тако тешко и опасно. Ми смо били нестрпљиви; хтјели смо што прије у домовину да помогнемо партизанима који су жестоко крварили на свим фронтовима. Успјели смо убрзо да се спојимо са Првом прекоморском, и бродом смо, поред Корчуле, стигли до овала. А онда — на фронт...

Двадесетчетврогодиšnji Ром стигао је потом до Срема и других бојишта. Као и у логору, био је одважан и храбар. Демобилисан је 1946. године у чину поручника. Био је предсједник омладине Рома за Црну Гору, војни референт. Његове груди краси Медаља заслуга за народ којом га је 1972. године одликовао председник Тито. Поред тога што није видио Пертинија, жао му је још једно: није о груди окачио још једно знамење: „Партизански споменицу 1941“. Био је борац од 1941. — храбар и поуздан, другови су то и призвали, али он се касно сјетио да то затражи. Био је прошао рок, како то стоји у документу за утврђивање праЗа на Споменицу.

— Али, то ми је мања жаљост. Другови су ми све признали, посјећују ме, добра ми је пензија. Али, стар сам и оронуо, не могах поћи за Пљевља. А тако сам желио — рече нам на крају храбри Ром Бекрија Ацовић.

Саво ГРЕГОВИЋ

Г. С.

ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ

НА ФЕСТ-у 84. Традиционално добро учешће „Зета филма“

Припреме за одржавање „фестивала фестивала“, популарног београдског ФЕСТ-а, и ове године су у закашњењу, јер се закаснило са избором Селекционе комисије, коју, ове године, сачињавају само три личности: Ирма Флес, новинар, у својству предсједника, Предраг Голубовић, филмски редитељ, и Илија Милутиновић, директор „Авала про филма“. Саопштена је оријентациона листа филмова из којих ће се образовати фестивалски програм. Познаваоци иностраног филмског репертоара могу да дођу до закључка, који ће филмови чинити окосницу коначног програма.

Сцена из филма „Конечно пејдељом“ у дистрибуцији „Зета филма“

Као и претходних година, амерички филмови буде највеће интересовање љубитеља филма. На ФЕСТ-у 84. ће се приказати неколико филмова око којих се крајем прошле године водила беспоштедна борба за добијање „Оскара“. Прије свих, треба поменути филм „Тутси“, који је режирао Сидни Полак, а главне улоге тумаче Дастин Хоффман и Џесика Ланг. У овом филму, који траје 116 минута, Дастин Хоффман је одиграо женску улогу, убедљиво се

трансформишући, али није освојио „Оскара“, док је то пошло за руком Џесики Ланг за споредну женску улогу. Филм „Софийин избор“, режисера Алана Пакуле, такође је побројао „Оскаре“, а глумица Мериј Стрип, позната из изванредног филма „Ловац на јелени“, у дистрибуцији „Зета филма“, добила је „Оскаре“ за главну женску улогу.

Од новијих америчких филмова, међу којима се већ води борба за овогодишње „Оскаре“, постоје изгле-

ди да на ФЕСТ-у учествују они најпознатији из прошлогодишње производње. И постоји код нас као и у свијету, огромно интересовање за филм „Повратак Цејдаја“, у режији Ричарда Марканде и продуцији професионалаца Лукаса, а главне улоге тумаче Марк Хемил и Харисон Форд — познат из филма „Блејд Ранер“. Овај филм је трећи и најбољи дио познатог филма „Рат звијезда“. Очекује се учешће и неких других познатих америчких филмова, као што су „Зелинг“ Вуди Алена, „Млазњаци“ Роберта Алтмана, „Флешџанс“ Адријана Лина, „Ратне игре“ Џона Бедхема, „До посљедњег даха“ Џима Мек Брајда (обновљена верзија познатог француског филма).

Италијанску кинематографију представљаје „Прича о Шијери“ Марка Ферерија, са изузетном глумачком екијом (Хана Џигула, Изабела Ипер и Марчело Мастројани), италијанско-совјетска репродукција „Носталгија“, у режији познатог совјетског режисера Андреја Тарковског, у коме, поред осталих, учествује и наша земљакиња Милена Вукотић, као и најновији филм Фердиника Фелинија „А брод плови“, који траје 132 минута. Два француска филма имају високе фестивалске награде: „Име Кармен“ Жан-Лик Годара добио је „Златног лава“ на фестивалу у Венецији и „Наулина на плажи“ Ерика Ромера, коме је припада награда за режију на фестивалу у Ђермину. Навели бисмо и два запажена јапанских филма: „Балада о Нарајами“ Шоехи Имамуре, добитника „Златне палме“ на фестивалу у Кану: занимљиво је напоменути да је на исту тему одношења остале родитеље, још живих, на планину Нарајаму — да тамо умру, прије око 25 година био снимљен импресиван јапански филм, који је тада био на листи „Зета филма“.

И други јапански филм с великим успјехом је приказан на проплодишњем Канској фестивалу, „Срећан бојић господине Лоренс“ редитеља Нагиса Ошиме (редитељ специфичног филма „Царство чула“ који је и код нас имао великих успеха), привукао је пажњу својим главним глумцима Дејвидом Боувијем и Томом Контјем. Треба истаћи совјетски филм Никите Михалкова „Без свједоца“, шведски „Фани и Александар“ Ингмара Бергмана и шпански „Кармен“ Карлоса Сауре.

И на овогодишњем ФЕСТ-у „Зета филм“ учествује са запаженим филмовима. У француском филму „Конечно пејдеља“, који је режирао Франсоа Трифо, главне улоге играју Жан-Луј Трентинјан и Фани Ардан. Белгијски филм „Бенвенута“, у режији познатог редитеља Андре Делвоа, интерсантна је прича фикције и реалности, коју успјешно остварују Виторио Гасман и Фани Ардан. Кинески филм „Моје успомене из старог Пекинга“, редитеља Ву Јигонга, добитник је „Злат-

ног орла“ за најбољи филм на фестивалу у Манили. Амерички филм „Глад“ сматра се комерцијалним хитом. То је психолошки хорор о проблемима бесмртности. Филм је режирао Тони Скот, а главне улоге играју Дејвид Боуви, Катрин Денев и Сузан Сарадон. Селектори ФЕСТ-а су предла-

гали и филм „Момци из Максовог бара“, у режији Ричарда Донера, са неколико савремених глумаца, па је недавно донијета одлука о његовом увршењу у програм. Према томе, „Зета филм“ ће на овогодишњем ФЕСТ-у имати пет запажених филмова.

МИЛАН М. НОВИЧИЋ

Сликари ентузијасти

Изложба Друштва ликовних уметника Будве, која је отворена у смрају старе године и трајала до 10. јануара, за (не)културни живот „метрополе днитогорског туризма“ у ове зимске дане представљала је право освежење. Укусно опремљена, садржајно богата и на свој начин изазвала ученила је да изложбене просторије на врате и они којима посета сликарским изложбама није

доста да раде, али је најважније да је у већину њих „бацил“ сликарства забрао дубоку бразду, па нема сумње да ће нам сви они заједно, или појединачно, приређивати пријатна изнађења.

Нико Милошев је, то се одмах примјетило, начинио озбиљан корак у квалитету и сав се предао мајсторству кичице. Перо Пићан и Саво Павловић имају изразитог талента, па би за њих и за поклонике сликарства била исправда да у даљем ралу посустану. Скулптуре Милана Никчевића и Боже Мартиновића рађене су необично солидно, а уочљиво је да Ни кичевић напушта наивни израз што говори о немирној личности ствараоца, па очекујемо да нам ускоро приреди ново пријатно изненађење. Неправда би била да не испакнемо мозаике Драгана Мандића, који су рађени од природног материјала и код посетилаца остали необично запажени.

О радовима Велимира Трнског, Радована Ријечког и Пера Никчевића намјерно не ћемо говорити, једино нам остаје да им се захвалимо што су се на изложби појавили и дали јој својеврстан тон у садржајности и квалитету.

Драгослав Новаковић

ТРИСКИ ИЗЛАГАО У БАДЕНУ КОД БЕЧА

Наш суграђанин, академски сликар Велимир Трнски у децембру 1983. године са успјехом је излагао у Бадену код Беча. То је била његова двадесет и трећа самостална изложба.

С. П.

Велимир Трнски: Мадона

ПРОБЛЕМ ЗАПОШЉАВАЊА

Везе — најбоље квалификације

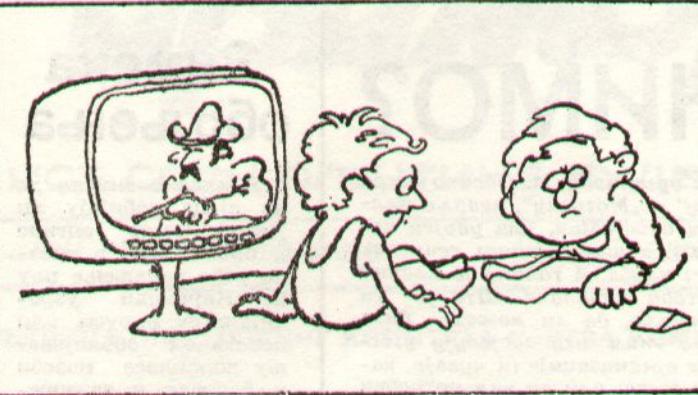
Проблем незапослене радне снаге, за који се до прије неколико година код нас готово није ни знало, постаје из године у годину све израженији. Пре ма евиденцији СИЗ-а за запошљавање, на бироу тренутно има 536 незапослених, а од тога 370 жена. Ни, тај број није коначан, јер се још многи сезонски радници налазе на годишње одморе, па се ни су пријавили код СИЗ-а.

Међу незапосленим су, између осталих, седам дијпломираних правника, три економиста, четири туризмолога, један лекар, затим 75 туристичких техничара, 17 економиста техничара и 44 квалификоване конобара. Ако знамо да је у нашој комуни основна привредна грана туризам и угоститељство и да се у Средњошколском центру управо школују кадрови за потребе ове привреде, тада да сваке године пристижу нове генерације мла-

дих са звањем рецепционара, туристичког водича и конобара, те да ће капацитети убудуће спорије расти, онда је јасно да ће ови профили кадрова све теже долазити до посла. Да би проблем био већи, школовањем кадрова за потребе туристичке привреде бави се још неколико средњошколских центара у Црној Гори. Ово свакако, указује на потребу тјесног сарадње привреде и образовних установа.

Друштвени договор о запошљавању у Будви још није ступио на снагу, јер га је потписало само десет одсто организација удруженог рада, па није неobično ако су најважнији услови приликом запошљавања да кандидат има што јаче везе.

Б. С.

ДЈЕЦА И ТЕЛЕВИЗИЈА

Ко је неписмен?

— РИЈЕЧ ВАЖНИЈА ОД СЛИКЕ. — ЈЕДНО У ШКОЛИ, ДРУГО НА ТВ ЕКРАНУ. — КОМЕ СЕ ВИШЕ ВЛЕРУЈЕ?

Да су највјернији гледаоци ТВ програма дјеца није новост. У недостатку слободног времена, родитељима је најлакше да малишану пруже слику и ријечи с ТВ екрана. Тако дјеца школског узраста гледају и вечерњи програм: филмове, драме, документарне емисије.

— Мама, видиш ли да се „не знам“ и „да ли“ пише заједно! Види, види, читај, ваљда преводилац зна... — упорно ће основац позивајући се на превод емисије које су биле на програму.

Ерика Јонг је течно причала на свом материјем енглеском, али преводилац је врло често правио грешке, које се не дешавају ни дје-

ци у другом разреду основне: „незнам“, „дали“ (није ријеч о глаголу...) Потпуно исте грешке понављају се на титли.

Сутрадан је у многим школама на часу српскохрватског језика тема била писање одређите ријечи „не“ с глаголима.

Повод је — ТВ! Дјеца су сумњиво вртјела главом, јер телевизiji се вјерује више него учитељици, тамо нема неписмених, чика и тета! На жалост, дјецу је ваљало разувјерити и научити их да правилно пишу и говоре. До неке сљедеће емисије, када ће се поново на титлу превода појавити — немарност.

Исхрана болесног дјетета

БОЛЕСНО ДИЈЕТЕ често задаје велике бриге родитељима. Нерасположено је, ке њакаво, раздражљиво, одбија љекове, чак и храну, што ствара неспокојство и напету атмосферу у породици. Родитељима је несхватљиво да дијете одбија храну. Позујују да га „љукају“ — а када, послије великих напора успијевају у томе, дијете повраћа. Нервоза достиже максимум, очајање се мијеша с бијесом, и непромишљени поступци нику искључени. А све је то непотребно.

Познато је да се с повишеном температуром смањује апетит. Али, то као да не важи за дјецу, или бар тако то схватају родитељи, и зато

настоје да болесно дијете узме исту количину хране као и здраво. То је немогуће, јер је болесном дјетету апетит мањи, усљед смањеног лучења желудачног сока, а, нарочито код повишене температуре. Отежано је варење. Потребно је поштовати апетит болесног дјетета и припремити му храну коју ће лако да свари.

● Болесном дјетету треба давати довољне количине чаја, јер је жедно, чорбице од поврћа, супе и компот. Корисно је давати воће, али и лимунаду. И у току опоравка не треба пренаглјити са исхраном.

● Одојчути се, када је болесно, даје уобичајена храна.

НАШИ НАЈМЛАЂИ САРАДНИЦИ

Јављам вам се са Мјесецом

УЧЕНИЦА Ш-1 РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СТЈЕПАН МИТРОВ ЉУБИША“ (РАЗРЕДНИ СТАРЕШИНА РАДОЈКА — ЈАЊА МИЛАШЕВИЋ) НАПИСАЛИ СУ НА ЧАСУ НЕКОЛИКО ПРОЗНИХ РАДОВА И ПЛЕСАМА, КОЈЕ У ОВОМ БРОЈУ ОБЈАВЉУЈЕМО.

Драги друже, јављам ти се с врха највећег крагера на Мјесецу, а има их много разних величине и окружене су брежуљцима. Овде влада тишина. Можеш викати колико хоћеш, нико те не може чути! Нема дрвећа ни траве, а све је прекривено сребрнастом прашином. Небо није плаво, већ црно, а ноћу посuto звијездама. На Мјесецу нема ваздуха, ни воде, а свјетlostи и топлоте има превише. Земља са Мјесецом изгледа лијепо. Она је плаве боје, посuta бијелим облаџима. Кад је погледам просто пожелим да се вратим на родно тло.

Ива ЂУКИЋ

САН

Једног дана долетјела сам на мјесец. Ваздуха није било, али је сунце сијало.

За три недеље био је сумрак, а ја сам дозивала тату кроз мрак.

На Мјесецу је била потпуна тama.

Ја сам викала:
„Упомоћ, мама!“

Одједном сам се пробуди-ла погледах: у својој постељи ја сам лежала.

Јелица МИЛИКИЋ

НА ШТА МИ ЈЕ ЈЕДНОМ ЛИЧИО МЈЕСЕЦ

Једног предвечерја пошла сам са татом у шетњу. Када је Мјесец почeo да излази, изгледао ми је као растргнута пјена која се згушива. Те вечери мјесец је био у облику лопте, али, због облака, лично ми је на усамљеног дјечака. Ни звијезда није било, па ми је изгледао још тужнији.

Када сам се враћала кући, био је потпуни мрак и

ако она сиса, треба наставити с дојењем. Одојчути на вјештачкој храни треба дати храну коју је узимало прије болести, али му у оба случаја препустити да оно одреди количину хране. То значи: не присиљавати га да узме сву припремљену храну. Треба му давати чај или лимунаду — колико жели.

Иако многи родитељи ово знају, а љекари их упозоравају и препоручују које најбоље треба дјеци давати, често су одрасли нестручни или мисле да ће дијете прије оздравити ако узима веће количине хране. Уместо да допринесу лијечењу, они га стежавају.

Било је много звијезда. Тада ми је Мјесец личио на дјечака с пуно птичица које су летјеле око њега.

Увече сам сањала сличан сан. Ујутро, када сам се пробудила, Мјесец се још само мало видио и личио ми је на морску пјену која се туби у таласима мора.

Маја ВОЈНИЋ

*

Кад падне ноћ мрачна,
тад Мјесец царује
и својим сјајем
звијезде млађује.

Као балон bijel
лебди у мраку,
на одједном одлети далеко
и преда небо
Сунчевом царству.

Јелена ПАПОВИЋ

СУНЦЕ

Када Сунце врело
иза брада зађе,
на плавом се небу
жути Мјесец нађе.

Радо ноћу гледам
ту лоптицу жуту
кад се Мјесец појави
у жутом капуту.

До земље се пружа,
мјесечина жута,
на се игла може
наћи на сред пута.

Слободанка ЈОВИЋИЋ

ПРОЉЕЋЕ ЈЕ...

Пролеће је
бијела лађа
што плови по мору;
пролеће је
бијели цвијет
што цвјета
у зору.

Пролеће је дјевојка
с круном на глави;
пролеће је
принцеза
у причи и бајци.

Оливера ФРАНЕНТА

МАМА

Мама је
цивијет у коси
мама је
зумбул у роси,

Мама је Сунце
што вјечно сија,
мама је
све што волим ја.

Моја мама је
љубичица плава,
моја мама је
расцвјетана лала.

Моја мама је
црвена ружа
Моја мама је ружа
која мирис пружа.

Оливера ФРАНЕНТА

СА МЈЕСЕЦА СЕ ЈАВЉАМ

„Хало! — јављам се с
Мјесеца
пуног разних ствари,
где још пису била дјеца.

Виде се и велике рупчаге
од стручића вулкана,
и оштре ивице стијена
са свих страна

Сивобраонкаста прашина:
свуда око мене и астронаута
јављају се чудне сјене.

Дан траје двије недеље
а ноћ такође
Кажем ти, мама, да није
згодно
живјети на Мјесецу,
— једва чекам да све
то прође.

Бранка ВУЧКОВИЋ

ПРИЧА ЈЕДНЕ ЛАСТЕ

Једна ласта мала,
на мој длан је стала.
Вратила се с југа,
обузела је туга.
Била је тужна,

али не и ружна.
али не и ружна.
Узорна од пута,
и помало лута.

Јелена ЦРВЕНКО

ИЗ ВРТА ДЈЕТИЊСТВА

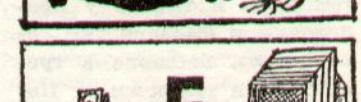
Из врта мог дјетињства,
свака грана од јабуке
има доста листа
чак и кап росе
на сунцу блиста

Из врта мог дјетињства,
најљепше цвијеће цвјета.
Из врта мог дјетињства,
шаљем најљепше поздраве
дјеци цијelog свијета.

Желио бих да ниједна биљка
из врта мог дјетињства,
никад не вене,
већ да трајно цвјета
да буде крај мене
и да ко бисер блисти.

Предраг САМАРЦИЋ

РЕБУСИ ● РЕБУСИ

КУРЗИВОМ

ЗАШТО КАСНИМО?

Док су у свим сусједним општинама спортстици крајем децембра (обично у ап-кетама вођеним преко локалних гласила), проглашени најбољи (појединци и колективи) у спортској 1983. години, у нашој општини знаће се то тек овог мјесеца. Предсједништво Општинске конференције ССО ће организовати избор.

Да на почетку кажемо: нико нема ништа против тога што то ради ово тијело. Смета то што се код нас увијек касни када је у питању спорт, што ће тај посао, вјероватно, бити као и до сада „отаљаван“. Наиме, у прошлом броју листа објавили smo да „право предлагања кандидата имају друштвено-спортивске, омладинске и све друге организације и појединци“. Предлоги пристижу или су сви пристигли, и Предсједништво ће се састати, разматрати предлоге и изабрати спортисте године која је остало за нама. Није ли било ефикасније, демократскије и боље да је, рецимо, то исто Предсједништво, у сарадњи са СОФК општине, направило апкетни листић и објавило га у децембарском броју нашег листа, Право да предлажу имали би и тада сви, или сигурно би било више предлога — навише улазе у сваки дом. Коначно, у спортивској рубрици „Приморских новина“ било је током 1983. године доста ријечи о спортистичким збивањима у нашој општини, праћени су успјеси и проблеми спортивских колективова. А и то је нека слика догађаја у спорту на простору од Јаза до Буљарића, па основу које би се могли искристалисати неки предлоги.

Како наставити такмичење у Црногорској фудбалској лиги, где се „Могрен“, на крају првог дијела такмичења, налази на претпоследњем мјесту са свега десет бодова из 15 одиграних утакмица?

Извршини одбор клуба предложио је да се престане с даљим такмичењем, поготову што су „Могрену“ откнула леђа од стране најодговорнијих у овој општини. Иако су благовремено били обавијештени о ванредној сједници Скупштине и да ће се на њој расправљати о стању у клубу, овом за даљи опстанак важном скупу пису присуствовали Предсједник Скупштине општине, предсједник СК, секретар Предсједништва Општинског комитета СК, предсједник ОК ССРП! А очигледно је да се без помоћи друштвено-политичке заједнице проблеми „Могрена“ не могу решити.

Пошто је одбачен предлог да се иступи из Црногорске фудбалске лиге, Скупштина је предложила да се Извршини одбор клуба постара да у што краћем року понађе тренера и лице које ће бринути о клупским просторијама, а да „Могрен“ с припремама почне одмах. На крају су формирани два је комисије са задатком да се најодговорнијим друговима у овом граду нађу излаз из тешке ситуације, како би „Могрен“, који окупља око 60 играча у првом и другом тиму и толико у пионирским и омладинским селекцијама, наставио с тренинзима и такмичењем. Помоћ на овој ванредној Скупштини понудили су „Монтенегроекспрес“, „Словенска плажа“, „Авале“ и „Компас“, а очекује се да то ураде још неке радне организације.

С. ПАПОВИЋ

но-политичких организација. Одавно шкрапи у „Петровицу“ и „Могрену“, невоља имају и пливачи и одбојкаши, још увијек немамо рукометног, кошаркашког тениског и стонотениског клуба. А толико је младих које ови спортивни привлаче. Шта је са спортивским теренима, да ли можемо бити задовољни само оним што посједују уговоритељске радне организације (чувају, правно, за своје госте) или су нам потребни нови, не тако скupи, објекти? Зашто нам млади све чешће, умјесто на спортивске терене, крећу у кафана, због чега настају поголеми дугови код неких спортивских организација?

На ова и друга питања из области спорта и масовне физичке културе у нашој општини већ дugo нема одговора. Зар то није добра тема за разговор у више друштвено-политичких организација, посебно међу младима? Али, и ту, као и у избору спортисте године, каснимо.

С. Грегорић

НАЈБОЉИ СПОРТИСТИ СВИЈЕТА

Десет најбољих спортиста свијета у 1983. су: атлетичар Карл Лусис (САД), атлетичар Ед Мозис (САД), аутомобилиста Нелсон Пике (Бразил), атлетичар Дејли Томпсон (Велика Британија), атлетичар Калвин Смит (САД), алпски смучар Фил Мер (САД), атлетичар Жу Члан Хуа (Кина), гимнастичар Димитриј Биложерчев (СССР) и боксер Марвин Хаглер (САД).

Жене: тенисерка Мартина Навратило-ва (САД), атлетичарка Мери Декер (САД), атлетичарка Јармила Кратохилова (ЧССР), алпска смучарка Тамара Мекини (САД), атлетичарка Грете Вајц (Норвешка), атлетичарка Мартина Кох (Њемачка ДР), атлетичарка Тамара Биковић (СССР), пливачица Уте Гевенигер (Њемачка ДР), клизачица Розалин Самнер (САД) и атлетичарка Тина Лилак (Финска).

Кутак за разоноду

КАЗАЛИ СУ...

ПРИРОДА ЈЕ ТАКО ОДРЕДИЛА

МОРИС ШЕВАЛИЈЕ: Има људи које је природа одредила да примају шамаре. Штета је само што своју порцију не примају сваког дана.

АРИСТИД БРИЈАН: Кад би природа имала толико закона колико их има држава, ни бог не би умio да управља.

БАЛЗАК: Није доволно да човјек буде спреман да обавља своју дужност; потребно је и да зна шта му је дужност.

КОЛОМАН МИКСАТ: Држава није крава која се на небу храни, а на земљи музе.

МРОЖЕК: Читајући књигу о душевним болестима, највише нас изненадију што тамо налазимо моралне портрете наших најбољих пријатеља.

ЕМИЛ КРОТКИ: Знате ли шта најтеже пада бродолимнику? То што не може да исприча друштву како се утопио.

ВОЛТЕР: Добри карактери су као и добра књижевна дјела: не одушевљавају толико на почетку колико на крају.

АРТ БАЧВОЛД: Ако Француз мора да бира између новог аутомобила и жене, изабраће аутомобил. До аутомобила се, ипак, теже долази.

АНЕГДОТЕ

ТАНТЕ ЗА ТАНТЕ

Наполеон срете једног дана писца неке трагедије која није имала никаквог успеха и рече му:

— Питам се ко вас је

наговорио да пишете трагедије послије Корнеја и Расина.

— Исти онај што је више величанство наговорио да водите битке послије Кондеа.

РАВНОМ МЕРОМ

Холандска краљица Вилхелмина била је позната по својој духовитости и довитљивости.

За вријеме првог свјетског рата њемачки цар, који је још вјеровао да ће моћи да покори Европу, покупио је да начини утисак на холандску владарку.

— Наши гардисти — рекао је — високи су се дам стопа.

— А кад ми отворимо наше бране — одговорио је она мирно — веда је дубока десет стопа.

ТАЈНА

Чувеном богаташу Ротшилду дође једном неки сиромашни Јеврејин из Гета у неком пољском граду. Једва је успио да пропре до милијардера, а онда му затражи новчани помоћ.

— У некијаду за то — рече он — одају вам тајну вјечног живота.

Ротшилд са заинтересованом понудом и он даде сиромашном Јеврејину сто франака.

— Сада да чујем ту тајну? — затражи он.

— Како ћете вјечно живјети? — Едноставно. Преселите се у наши гето...

— Зашто?

— Зато што тамо још никад није умро ни један богаташ.

Зимска оболења

У хладне зимске да не дјеца добијају кијавицу, често ангине и бронхитисе, а знатно ређе запаљење плућа. Најчешћи узроци су вируси, али повећаном оболјевању доприносе назаби и борбак у затвореним просторијама. Због тога се ове инфекције лако шире међу дјеци, посебно у школама и предшколским установама.

Вирусне инфекције, које захватају дисајне оргane, са издахнутим ваздухом избацују и ситне, голим оком невидљиве капљице слузи у којима се налазе узроци болести. Ове капљице се код нормалног дисања простиру на око 20 cm од уста, а код кашља и напорног дисања и до једног метра. Капљице се дуго задржавају у ваздуху, тако да заражавање настаје у директном контакту, али и при дужем боравку у просторијама у којима се налазе оболјели. На овај начин оболјело дијете лако инфицира своје другове и дјецу у породицама. Слично је и код бактеријских инфекција — механизам задржавања је исти само су други проузроковачи.

Шта учинити да се ширење инфекције спријечи и оболјевање смањи? Најважније је да се оболјело дијете изолује, односно да се лијечи и да га у то вријеме не посjeћују дјеца, да се не шаљу у школу, односно у јасле и обданиште. На жалост, о возве се мало води рачуна. Многи родитељи, најчешће руковођени одређеним интересима, некад и објективним, и болесну дјецу одводе у обданиште или их шаљу у школу, а не-ријетко за вријеме болести свог дјетета позивају другу дјецу из сусједства или другове из школе да с њима играју или да му донесу задатке. На овај начин инфекција се брзо шири. Због тога је од великог значаја за спречавање инфекције да се болесно дијете лијечи до потпуно изљечења, јер је то у његовом интересу, али је то и у интересу друге дјеце.

Многи родитељи сматрају да кијавица није болест него прехлада, што није тачно. И то је инфекција, па и ову дјецу треба за држати у кући.

БАР — БУДВА

Мијевам једнособан стан (40 m²) у центру Бара за одговарајући у Будви. Јавити се на телефон број: 086 — 41-684 у току радног времена.